

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti, hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, petek 29. januarja 1937

Cena posamezni
številki din 150

Za izpopolnitev slovenske univerze

Razveseljivo je, da je začela naša akademska mladina živahno in tudi sistematično akcijo za izpopolnitev slovenske univerze. Manj razveseljivo pa je, da je takšna akcija sploh potrebna in da mora mladina opozarjati na silne nedostatke našega najvišjega znanstvenega instituta. Baš zato pa je tudi dolžnost vse slovenske javnosti, da akcijo akademikov krepko podpre in da na ta način obvaruje akademsko mladino pred razočaranji, ki ne bi bila usodna le za mladino samo, temveč tudi za vso državno misel.

Posebno pa so dolžni — in vrhu tega tudi upravičeni — slovenski gospodarski krogi, da podpro akcijo akademske mladine. Kadar prispeva mala Slovenija 14 odstotkov vseh neposrednih davkov, skoraj še enkrat toliko, kolikor znaša njeno prebivalstvo, takrat imajo gospodarski krogi pač pravico, da tudi povedo svoje zahteve glede uporabe državnega denarja. Saj so oni tisti, ki imajo tudi to težko nalogo, da zberejo ta denar. Gospodarski stanovi se zato pridružujejo akademski mladini v zavesti svoje storjene dolžnosti kot eni prvih davkoplačevalcev, katerim ni vseeno, za kaj se izdaja državni denar. In v svesli si te svoje pravice naglašajo, da ni nikdar denar davkoplačevalcev tako dobro naložen kadar takrat, ko se izda za izpopolnitev tako važnih znanstvenih institucij, kakor so tehnični in kemični inštituti ter izpopolnitev medicinske fakultete.

Zakaj napredek gospodarstva je naravnost direktno odvisen od tega, če se more gospodarstvo opirati na takšne zavode. Nikdar in nikoli ne bi Nemčija dosegla svoje današnje visoke gospodarske stopnje, če ne bi bila nemškemu gospodarstvu vedno na razpolago vsa odkritja nemške kemije in tehnike. In pri nas, ki se danes pripravljamo, da ustvarimo močno domačo industrijo, je prav enako sodelovanje gospodarstva in znanosti nujno potrebno. Seveda pa je vsako tako sodelovanje nemogoče, kadar niso znanstveni inštituti dotirani tako, da se morejo z uspehom posvetiti svojim nalogam.

Prav tako odlične gospodarske važnosti pa je tudi izpopolnitev ljubljanske medicinske fakultete in v zvezi s tem razširjenje ljubljanske bolnišnice v pravo kliniko. Koliko bi si prihranili že s tem, ker bi dobili naši ljudje potrebno zdravniško nego doma, da jim ne bi bilo treba nositi težke fisočke v tujino v tuje bolnišnice. In kakšen blagoslov bi bila z vsemi modernimi sredstvi opremljena bolnišnica za vse prebivalstvo, tudi ni treba še posebej razlagati.

Znanstveni in gospodarski razlogi zahtevajo, da se ljubljanska univerza vendar že enkrat tako izpopolni, da bo v resnici popolna in vsem modernim zahtevam ustrežajoča univerza. Davki, ki jih plačuje Slovenija, nad vse lehtno utemeljujejo to staro zahtevo še iz fiskalnih razlogov.

Končno pa moramo zahtevati, da se upoštevajo tudi moralni in nacionalno-politični razlogi, ki zahtevajo, da doživi akcija akademske mladine popoln uspeh.

Ljubljanska univerza je neločljivo zvezana z našim zedinjenjem. Ljubljanska univerza je vidni znak, da je bilo zedinjenje vsemu slovenskemu narodu v korist. Ta znak mora biti čist in svetel, da bo za vzgled še poznim rodovom. Ne more pa biti ne čist in ne svetel, če je ljubljanska univerza nedovršena, še manj pa, če je slabo opremljena. Ljubljanska univerza mora biti celo dejanje, ne pa polovičarsko in za-

lo treba, da se izvede to, kar zahtevajo akademiki in z njimi vsa slovenska javnost.

Če bi se kdaj pripetilo — in žalibog to ni izključeno — da bo kdo podvomil, če nam je zedinjenje res dalo to, kar smo pričakovali, potem mora biti lepo razvijajoča se in nemoteno delujoča ljubljanska univerza tisti opomin, ki takoj zatre vse takšne in podobne dvome.

Bleščeč simbol ustvarjajoče si-

le našega zedinjenja mora biti Universitas Alexandrina in to naj imajo pred očmi oni, ki odločajo o njeni usodi. Naj pa tudi pomislijo na posledice, če bi ta svetli simbol obledel zaradi polovičarstva in premalo pažnje, če bi se ta največja pridobitev slovenskega naroda v velikih dnehi narodnega osvobojenja ne spoštovala z ono ljubeznijo in pozornostjo, kakršno zahtevajo oni veliki dnevi naše nove zgodovine!

potrebne? Ali je morda res takšna nesreča, če je ušel kazni zaradi amnestije tudi kateri, ki te milosti prav za prav ne zasluži? Zato smo mnenja, da se je »Trgovački Vjesnik« brez potrebe eksponiral v stvari, ki se trgovskih interesov prav nič ne tiče.

Se bolj čudno pa je, če smatra »Trgovački Vjesnik« za svojo dolžnost, da nastopa kot zagovornik »Bafe«. Tem bolj čudno je to, ko je vendar veliki kongres vsega jugoslovanskega trgovstva, na katerem je bila zastopana tudi Zveza trg. združenj v Zagrebu, zavzel čisto nasprotno stališče.

Če je že »Trgovački Vjesnik« v resnici drugega mnenja, potem bi moral o tej stvari vsaj molčati, ne pa rušiti skupne fronte. Mislimo, da tudi »Trgovački Vjesnik« razume, da se na takšen način ne krepki solidarnost jugoslovanskega trgovstva.

Sicer pa se moramo čuditi tudi trditvi »Trgovskega Vjesnika«, da prodajalnice industrijskih velepodjetij niso za trgovce v nobeno škodo. Če eno samo velepodjetje otvori samo v enem letu nad 100 podružnic, vendar ni to dejstvo za trgovce egalno!

Velepodjetje »Bafa« je ogromno podjetje in tako močno podjetje, da se pač more samo zadostno braniti. In da se hitro zna braniti, je s svojimi plačanimi inserati ter inseratnimi članki že več ko dovolj dokazalo. Saj smo baš te dni zopet čitali, kako so skoraj vsi jugoslovanski listi objavljali članek o trgovskem potovanju Bafe okoli sveta. Sicer so vsi naši listi silno občutljivi za originalnost svojih vesti in narodna društva morajo dostikrat sestavljati propagandne članke za vsak list posebej, ker jih drugače listi ne objavijo, le Bafin članek o potovanju okoli sveta more v vseh listih iziti z istim besedilom!

Ali je pri vsem tem res potrebno, da se še »Trovski Vjesnik« posebej eksponira kot Bafin zagovornik? Ali res nima nobene druge potrebe? Ali res za trgovstvo ni nič bolj važno kakor pa obramba Bafinih interesov, napad proti amnestiji in pa nastop proti onim, ki zagovarjajo pravice slovensčine? Ali pa je na vse zadnje v vsem tem še nekakšna zveza?

Kakor že rečeno: Ni nam prijetno, če moramo polemizirati s stanovskim glasilom trgovstva. Toda upamo, da smo tudi s svojimi rahlimi opozorili dokazali, da je naš nastop potreben, ker od takšnih ekstratur, kakor si jo je dovolil »Trgovački Vjesnik«, more trpeti solidarnost jugoslovanskega trgovstva.

Ta pa je nam v resnici pri sreč, pa čeprav se na drugi strani z vso odločnostjo borimo ne le za pravice slovenskega gospodarstva, temveč tudi za pravice slovensčine!

Novi avstrijsko-madžarski lesni sporazum.

Z novo lesno pogodbo med Avstrijo in Madjarsko so povišane cene za avstrijski les, ki se izvažava v Madjarsko, za 3,3 za žagan les in za 4,4 šilinga za kratko blago za kubični meter. Cena za gradbeni ozki les pa se je povišala celo za 5,5 šilinga za m³. Tudi cena za okrogli les se je povišala, in sicer za 3,3 šilinga.

Ta pogodba stopi v veljavo, ko jo podpiseta pristojni ministrstva obeh držav.

Krošnjarijenje z manufakturo naj se prepove

Banska uprava za spomenico Zbornice za TOI

Zbornica TOI v Ljubljani je opozorila bansko upravo na prekrške pri krošnjarijenju z manufakturnim blagom ter se je pri tem sklicevala na uradne ugotovitve komisije, ki je pred časom pregledala nekatere ljubljanske lokale, v katerih običajno stanujejo krošnjariji z manufakturo.

V svoji vlogi je zbornica podčrtala, da sme krošnjarij po določilih § 177 (1) imeti ob opravljanju svojega posla samo toliko blaga, kolikor ga more sam nositi. Krošnjarij, ki je na polovanju, torej pri opravljanju svojega posla, ne bi smel imeti s seboj celih zalog blaga. Tudi je zbornica v svoji predstavitvi prosila bansko upravo, naj se krošnjarijenje z manufakturnim blagom prepove, ker se prodajanje takega blaga od hiše do hiše in zlasti v tako ogromnih količinah ne more subsumirati pod pojem »krošnjarijstva«. (Pri nekaterih krošnjarijih se je namreč našlo v njih hotelskih sobah tudi po 150 velikih kosov manufakture, kolikor je nimajo v zalogi niti manjši trgovci.) Krošnjarij v smislu zakona o obratih nosi v svoji krošnji najraznovrstnejše manjše predmete, ki so predvsem izdelek domače hišne delavnosti, pa tudi manjše tovarniške izdelke.

Krošnjarijstvo z enim samim predmetom, kakor z manufakturnim blagom, se je razvilo šele v povojnih letih, ko so bili konsumenti zaradi pomanjkanja blaga navezani na nakupe kjer koli in od kogar koli. Iz take nelegalne trgovine se je v zadnjem času razvila prav živahna trgovina, ki je našla legalno formo v predpisih o krošnjarijstvu. Ti predpisi pa se praviloma ne smejo uporabiti za trgovanje s suknom, ker tako blago se ne more prenašati v krošnji in ker tako poslovanje ne predstavlja »krošnjarijenja« v smislu zakona o obratih. Določbe zakona o obratih se zato ne uporabljajo pravilno. Ponužanje manufakturnega blaga od hiše do hiše predstavlja posebno vrsto ambulante trgovine, ki se ni nikdar in se tudi v bodoče ne bi smela subsumirati pod določbe o krošnjarijstvu. Zato je prosila zbornica, naj se prepove vsako izdajanje krošnjarijskih knjižic za trgovanje z manufakturnim blagom, da se na ta način pride v okom nenormalnemu in protizakonitemu stanju.

Upoštevajoč zbornično predstavitvo, je banska uprava predlagala ministrstvu za trgovino in industrijo, naj se krošnjarijenje z manufakturnim blagom prepove.

V svoji vlogi na ministrstvo za trgovino in industrijo pravi banska uprava med drugim:

»Iz izvajanj Zbornice za TOI sledi, da krošnjarijenje z manufakturnim blagom presega po obsegu in načinu trgovanja intencije obrtnega zakona, po katerem naj bi bilo prav za prav le socialna preskrba siromašnih in za druge posle nesposobnih ljudi. Dejstvo je, da gre pri tem krošnjarijenju dejansko za posle, ob katerih so zdravi in za vsako delo sposobni moški zelo obogateli. Te vtise dobiva kraljevska banska uprava ne samo iz uradnih spisov, ampak tudi iz siceršnjega zaznavanja v stiku s strankami. Golovo je, da kvaliteta te trgovine ne more biti istovetna s stalno, da pa tudi državni dohodki ne dosepejajo od tega poslovanja.

Dasi kraljevska banska uprava pritrjuje zbornici, da so z načinom krošnjarijenja, kakor se opaža v praksi, dejansko kršeni zakoniti predpisi, vendar smatra, da bi

zgolj opozoritev na striktno izvajanje predpisov še ne odpomogla tem nedostatkom, ker je dejansko kontrola teh zelo težka. Zato se pridružuje banska uprava glavnemu predlogu zbornice, da se krošnjarijenje z manufakturnim blagom sploh prepove. K temu predlogu sili tudi dejstvo, da se na široko zlorablja naročilni predpisi po trgovskih agentih, kakor priča nedavno izvršena komisijska preiskava v Ljubljani. Med temi se nahajajo tudi inozemci vseh mogočih narodnosti. V interesu ne samo smotrnega gospodarskega razvoja, ampak tudi javne varnosti je, da se to poslovanje prepereči v celoti, ker siceršnje zanesljive zaščite ni mogoče izvesti.

Ministrstvo izvoli uvaževati ta predlog in pokreniti potrebno, da se izda prepoved krošnjarijenja z manufakturnim blagom.

Čudno stališče „Trgovačkega Vjesnika“

Pravice slovensčine, amnestija in „Bata“

S priznanjem smo večkrat omenili odločen nastop zagrebškega »Trgovačkega Vjesnika« za pravice trgovstva in za interese vsega našega jugoslovanskega trgovstva. S posebnim priznanjem pa smo še posebej zabeležili njegov nastop proti oni nesrečni trditvi, da treba vso slovensko industrijo demontirati, ker leži ob meji. Zato smo vedno in kadar je le bilo mogoče vedno podpirali prizadevanja »Trgovačkega Vjesnika« in se trudili, da bi vsi jugoslovanski trgovski listi vedno pisali v lepi skladnosti, kakor je to z ozirom na složnost jugoslovanskega trgovstva tudi nujno potrebno.

Zelo pa obžalujemo, da smo prisiljeni opozoriti na nekatera izvajanja »Trgovačkega Vjesnika«, s katerimi se nikakor ne moremo strinjati in ki tudi niso v skladu z interesi jugoslovanskega trgovstva. Tako je zadnji »Trgovački Vjesnik« objavil tri članke, ki pač v stanovskem glasilu trgovstva ne bi smeli iziti.

V prvem članku je nastopil proti nam, ker smo nastopili za pravice slovensčine in s tem pokazali baje neko separatistično miselnost. Obžalujemo, da iz razlogov, ki so izven nas in proti katerim smo brez moči, ne moremo odgovoriti tako, kakor bi želeli. Vendar pa bi »Trgovačkemu Vjesniku« kolegijsko svetovali, da si naš članek prečita še enkrat in da si potem še enkrat prečita svoj

odgovor in prepričani smo, da bo sam spoznal, kako zelo je udaril čez cilj.

V svojem drugem članku je nastopil proti amnestiji za tiskovne prestopke. Iz vsega članka se vidi, da »Trgovački Vjesnik« to vprašanje zelo slabo pozna. Vendar pa tudi »Trgovački Vjesnik« ve, da kako težavem položaju so listi in menda ve tudi to, da so predpisi tiskovnega zakona mnogo strožji, kakor pa so predpisi kazenskega zakona. Pripominjamo le, da tiskovni zakon ne priznava dobre vere, da pa jo kazensko uvažuje. Predvsem pa je dokazno postopanje za novinarja tako otežkočeno, da že ni skoraj več niti teoretične možnosti, da bi se dokaz resnice popolnoma posrečil. Samo v tem primeru pa je oprostitna razsodba mogoča. Vse te izredne težave, ki pritiskajo novinarja, je tudi upoštevalo kr. namestništvo, ki je izdalo amnestijo, da z njo omili trdote, ki zadevajo novinarje. Pri tem pa moramo še poudariti, da zaradi amnestije niso zasebne odškodninske pravice tožiteljev niti najmanj oškodovane.

Vprašamo, ali je res v interesu trgovskega glasila, da se po vsem tem še zaletava v amnestijo v korist novinarjev? Ali ni mnogo bolj v interesu stanovskega glasila, da je na strani novinarjev, katerih simpatije so gospodarskim stanovom posebno danes nujno

Kaj je z železniško zvezo z morjem?

»Jugoslovanski Kurir« piše:

»Zadnje čase se mnogo piše o zvezi Slovenije z morjem. Neki gospodarski list se pritožuje, da se železniška zveza Slovenije z morjem še vedno ne gradi, čeprav bi se morala začeti graditi že pred 10 leti, ko je bilo sklenjeno Blair-ovo posojilo.

Kakor znano, je v novem gradbenem programu železnice tudi nova proga v Sloveniji Črnomelj-Vrbovsko. To je ta proga, ki naj bi uresničila zvezo Slovenije z morjem. Toda smer proge, ki bi edina mogla zvezati Slovenijo z morjem, gre čez Gorski Kotar na Delnice. Proga na Vrbovsko je zahtevalo, kakor se trdi, neko trgovsko združenje, ki je imelo poseben interes, da gre tu proga in kateremu se je posrečilo, da je najelo kot strokovnjake ljudi, ki so, kakor vse kaže, svetovalci za gradnjo novih železnic. Nova proga Črnomelj-Vrbovsko je strasirana, ni se pa še vzela v delo. V nobenem primeru pa ona ne bo rešila vprašanja zveze Slovenije z morjem.

Tako »Jugoslovanski Kurir« in njegovo mnenje, izraženo v zadnjem stavku, je v glavnem točno. Kajti proga Črnomelj-Vrbovsko je bila od vsega začetka zamišljena le kot dopolnilna proga k glavni progi iz Kočevja, ki bi zvezala Ljubljano z morjem. S progo Črnomelj-Vrbovsko naj bi dobila samo Stajerska in del Dolenjske priključek na železniško zvezo Slovenije z morjem. Sedaj pa se naenkrat govori o progi Črnomelj-Vrbovsko kot o glavni progi, kakor da bi bila z njo uresničena stara zahteva Slovenije z morjem.

Bojimo se, da je tudi ostali del informacije »Jugoslov. Kurirja« ločen in da so se že pojavile neke nove sile, ki hočejo rešiti vse vprašane tako, kakor bo njim prav, ne pa tako, kakor bi bilo v gospodarskem interesu Slovenije. Bojimo se zato tudi, da bo tudi letos proga Črnomelj-Vrbovsko te v programu, da pa se tudi letos še ne bo pričela graditi.

Na naslov poštne uprave

Drž. pošta v Pragerskem že od sobote, dne 9. t. m. ne dostavlja na Gorico nobene pošte, ker da so postarji bolni.

Proti temu nerednemu dostavljanju pošte moramo odločno ugovarjati, ker smo bili itak že dosedaj dovolj prikrajšani pri dostavljanju pošte. Tako se dostavlja na Pragerskem pošta vsak dan, in tudi dvakrat na dan, pri nas pa sploh ne.

Pritožili smo se na direkcijo, pa nismo dobili niti odgovora.

Ker se pa zavedamo, da smo polnopravni državljani, zahtevamo, da se tudi nam dostavlja pošta vsak dan, kakor se dostavlja drugim. Zaradi nerednega dostavljanja pošte je sedaj prizadetih več krajev, tako Gorica, Sikele, Strgojnica, Sp. Poljskava in drugi.

Posebno pa smo zaradi tega nerednega dostavljanja prizadeti trgovci, katerih je v teh krajih 5 in ki vsi ne prejema redno pošte, pa čeprav so oddaljeni od Pragerskega komaj pol ure.

Prosimo pošto ravnateljstvo v Ljubljani, da napravi v tej stvari red! Prizadeti trgovci.

Prijava proti »Ta-Ti«.

Beograjski odvetnik Miloš Stanković je vložil pri drž. tožilstvu za mesto Beograd zelo obširno kazensko prijavo proti veleblagovnici »Ta-Ta«, in sicer na podlagi § 198. kazenskega zakona. ki govori o ustanavljanju javnih lokalov. G. Stanković trdi v svoji prijavi, da tvrdka »Ta-Ta« v svojih današnjih obratnih prostorih ne nudi stotinam svojih vsakdanjih

obiskovalcev one osebne in premoženjske varnosti, kakor bi bilo treba. G. Stanković nato podrobno opisuje lokale veleblagovnice ter podčrtuje, da ima veleblagovnica samo vhodna vrata iz Kneza Mihajla ulice. Vrata pa so tako ozka, da ne moreta dve osebi naenkrat skozi vrata. Če bi nastala panika, potem na stotine ljudi ne bi mo-

glo pravočasno pobegniti iz lokala. G. Stanković navaja še druge nedostatke lokalov, ki vsi ovirajo, da bi se mogli v primeru hitro izprazniti. Zato je mnenja, da se morajo podvzeti posebni ukrepi, s katerimi se poveča varnost za obiskovalce veleblagovnice. Samo nekaj vzklikov, da gori, bi zadostovalo, da nastane gro-

zovita panika, pri kateri bi mnogi mogli izgubiti tudi življenje. Zato predlaga, da se imenuje posebna komisija, ki naj pregleda lokale veleblagovnice »Ta-Ta« glede njene varnosti. G. Stanković pravi končno v svoji prijavi, da smatra na podlagi navedenih dejstev za utemeljeno, da se uvede tudi kazensko postopanje.

G. J. Kavčič odložil članstvo v Centralnem predstavništvu

Zadnje »Trgovalčke novine« objavljajo pismo bivšega dolgoletnega predsednika Zveze trgovskih združenj g. Josipa Kavčiča ter dodajajo pismu naslednje uvodne besede:

»Zasluzni član predsedništva Zveze trgovskih združenj g. Josip Kavčič iz Ljubljane je odstopajoč s položaja predsednika Zveze trgovskih združenj poslal predsedniku Centralnega predstavništva g. Nedeljku K. Saviću to pismo: »Dragi gospod predsednik Savić! Cast mi je sporočili Vam, da sem izvršil svojo staro namero ter 31. decembra lanskega leta odložil vse časti in vsa mesta v trgovskih strokovnih organizacijah ter se za nje zahvalil. Teža dne je prenehala moja funkcija predsednika Zveze trgovskih združenj za Dravsko banovino, prav tako pa tudi moje sodelovanje v Centralnem predstavništvu, kar blagovolite vzeti na znanje.

Pri tej priliki Vas prosim, da sporočite vsem mojim bivšim gospodom kolegom v Centralnem predstavništvu mojo najlepšo zahvalo za vse simpatije in pazljivosti, s katerimi so me počastili v obilni in prijateljski meri ves čas mojega sodelovanja. Prosim Vas, da izrečete gospodom v Centralnem predstavništvu moje najlepše pozdrave in moje najbolj iskrene želje za bodoče uspešno delo te naše vrhovne trgovske organizacije.

Od Vas pa se, dragi gospod predsednik, ne poslavljam kot od svojega prijatelja, temveč le kot od svojega bivšega tovariša v organizaciji.

Vedno se bom z zadovoljstvom spominjal Vašega prvega prihoda v Ljubljano, ko ste prišli z iniciativnim predlogom za ustanovitev Centralnega predstavništva ter se lotili tega posla. Hvala Bogu, ta posel ste tudi dovršili. Vedno se bom s ponosom in z zadovoljstvom spominjal dela in naporov pri tem organizacijskem delu, vseh številnih sej in konferenc, na katerih smo ustvarjali zvezo združenj širom naše domovine ter odhajali v vse kraje kot apostoli. Nato pa smo ustvarili Centralno predstavništvo, ki je pod Vašim vodstvom nešteto uspešno branilo stanovske interese trgovcev ter doseglo tudi lepe uspehe. Divni trgovski kongres v Skoplju, na katerem so me tovariši počastili s predsedništvom ter lanskoletni v Beogradu, sta bila lep dokaz, da naše delo ni bilo brezplošno. S prijetnim občutkom konstatiram, da smo v teh naporih in v tem delu za organizacijo delali vedno v prijateljski harmoniji, v pravi bratski slogi in razumevanju ter na ta način prebrodili mnoge težke ure.

V Vas, dragi gospod predsednik, ki ste prvi zastopnik naše centralne organizacije, sem našel dobrega prijatelja in kolego in sem Vas vedno odlično razumel ter se Vam zahvaljujem za vse

Vaše simpatije in za vse Vaše kolegalne in prijateljske izraze, s katerimi ste me vedno počaščevali.

Dovolite mi, dragi gospod predsednik, da Vam ob tej priliki, ko zapuščam Centralno predstavništvo, kot stari organizator in vodja trgovskih organizacij, ki ima za seboj štirinajstletne izkušnje, izjavim, da visoko cenim Vaše odlično in veliko delo na čelu Vaše zveze in Centralnega predstavništva in da morda nihče drug tako pravilno ne razume in ceni Vaša velika in nesebična prizadevanja ter dejanja z odličnimi uspehi, ko tudi Vaš idealizem v službi trgovskega stanu, ko jaz, in da mi je v resnično potrebo, da Vam ob tej priliki izrečem svoje odkritosrčno in čisto priznanje za Vaše veliko delo. Želim Vam, dragi gospod predsednik, tudi v bodoče vse najboljše in obilo plodovitih uspehov na čelu našega Centralnega predstavništva.

Vinko Pavlin - 50letnik

Dne 29. januarja leta 1887 je zagledal luč sveta v Stari vasi pri Bizelskem gosp. Vinko Pavlin, ugledni trgovec in posestnik, ter neumorni borec in zagovornik trgovskih in obče gospodarskih interesov v Trbovljah.

Kdor ga osebno pozna, ne bo prisodil temu mladeniško čilemu možu, kateri je prebil dolga vojna leta na fronti od prvega do zadnjega dne, da se je srečal z Abrahamom.

Posebne delaven in uspešen pa je pri reševanju gospodarskih zadev. Leta 1921. je prevzel daleč znano in nadvse ugledno Kramarjevo trgovino v Trbovljah, rojstno hišo ministra dr. Alberta Krauerja. Kot marsikje drugje, tako tudi v Trbovljah niso bile razmere po preobratu posebno rožnate bodisi v gospodarskem ali političnem oziru. Naš jubilar, videč to, je začel novood temeljito sodelovati in preveč bi trebalo prostora, ako bi hoteli vse njegovo sodelovanje pri raznih organizacijah natančno naštetiti in popisati.

Bil je odbornik in podstarosta Sokola, pri Zadrugi elektrarni deluje nadvse uspešno že skoro 15 let kot odbornik in podpredsednik. Od l. 1929. do 1933. je bil odbornik, član občinske uprave in podžupan, je takorekoč ustanovitelj pododbora Združenja trgovcev za srez Laško v Trbovljah in ves čas njegov predsednik, lansko leto pa je postal predsednik Združenja za laški srez. Vinko Pavlin pa je bil vedno tudi zvest prijatelj »Trgovskega lista« ter je tudi član novega konzorcija našega lista. Posebno v veliko zaslugo pa mu je šteti njegovo vneto za zboljšanje usode trboveljskih rudarjev. Njegovi referati na raznih anketah o železniških premovalnih dobavah in zastopavljanju slovenskih premogovnikov so bili

Končno Vas pozdravljam najlepše in prijateljsko ter Vas prosim, da mi kot dosedaj, tako tudi nadalje ohranite svoje simpatije in prijateljstvo ter ostajam z odličnim spoštovanjem

vdani

Josip Kavčič.

Ljubljana, 12. januarja 1937.

Prepričani smo, da govorimo v imenu vsega slovenskega trgovstva, kar je tudi dokazala zadnja seja predsedništva Zveze trgov. združenj, da vse slovensko trgovstvo iskreno obžaluje odstop g. Kavčiča. Zlasti pa ga bo pogrešalo kot svojega zastopnika v Centralnem predstavništvu, saj bi brez v resnici požrtvovalnega dela g. Kavčiča ne bi prišlo do ustanovitve Centralnega predstavništva. Slovensko trgovstvo smatra naravnost za svojo dolžnost, da izreče to priznanje g. Kavčiču pri tej priliki tudi javno.

izklesani ko iz granita. Tudi je bil več let odbornik cestnega odbora v Laškem, podpredsednik društva hišnih posestnikov in večletni član davčnega odbora v Laškem itd., torej z eno besedo sodeloval je povsod in še sodeluje, posebno pa se je pokazal moža na mestu, ko je kot član občinske uprave uredil rentabilnost vseh občinskih podjetij, da so postala aktivna. V ta namen je napravil pri občini dobro premišljen večletni gospodarski program, za katerega koristi smo mu zlasti davkoplačevalci lahko zelo hvaležni. Jubilar pa naj nikar ne zameri, če je žel za svoja vsa tako koristna udeleževanja in nesebična dela tudi včasih bridko razočaranje. Tolaži naj se, da se to zgodi slehernemu, kdor se javno in gospodarsko udeležuje.

V isti meri je njegova velika zasluga, da imamo člani naše električne zadruge menda največji tok v vsej državi.

Prav skrbno je tudi vedno zastopal in zagovarjal pravične interese davkoplačevalcev v davčnem odboru itd.

Za življenjsko družico si je izbral naš jubilar povsod čislano in znano gospo Berto iz ugledne Bauerheimove rodbine v Hrastniku.

S tem ko stopa naš jubilar v drugo polovico stoletja, mu želimo vse dobro v vroči želji, da ga o rani ljubi Bog še dolgo dolgo tako zdravega in čilega. Želimo pa tudi, da bi še v bodoče zastavil vse svoje sile in svoje prirojene zmožnosti v blagor vsega prebivalstva naše sajaste trboveljske doline.

E. P.

Iz zadrúžnega registra

Vpisala se je Živinorejska selekcijska zadruga v Mačkovi.

Izbrisala se je Zadruga za elektrifikacijo vasi Čven, Mota, Gor. in Spod. Krapje — zbog končane likvidacije.

Izbrisala se je občekoristna stavbena in kreditna zadruga »Stan in doma« v Ljubljani, ker je njena likvidacija končana.

Živinorejska zadruga v Mavčičah je uknila likvidacijo ter zopet redno posluje.

Politične vesti

Turški zun. minister dr. Ruždi Aras se sestane z ital. zun. ministrom grofom Cianom 3. februarja v Milanu. Ker je Ruždi Aras tudi predsednik Balkanske zveze, sodijo, da bo skušal tudi urediti odnosaje med Italijo in Balkansko zvezo.

Novi poljski poslanik Papez je izročil predsedniku dr. Benešu svoja akreditivna pisma. Splošno upajo, da se bodo sedaj poljsko-češkoslovski odnosi boljšali.

Za govor Hitlerja, ki ga bo ime! 30. januarja ob otvoritvi nemškega parlamenta, se delajo v Nemčiji velike priprave, da bi se govor propagandistično čim bolj izrazil. Hitler se bo baje v svojem govoru približal angleškemu zunanje-političnemu stališču glede kolektivne varnosti z regionalnimi pakti, da bi tako laže nastopil proti Franciji. Glavni poudarek njegovega govora pa bo v zahtevi, da se Nemčiji vrnejo kolonije. Zlasti pa bo opozoril na nemško-portugalske pogajanja o izkoriščanju portugalske kolonije Angole po Nemčiji.

Italijanski listi so nejevoljni nad Lyonskim Blumovim govorom, ker ni v njem Italije niti omenil. Listi pravijo, da zato tudi ne morejo italijanski listi na Blumov govor reagirati.

Angleška vlada je naročila svojih veleposlanikom v Parizu, Berlinu, Rimu, Moskvi in Lisaboni, da izrečejo tamošnjim vladam zadovoljstvo angleške vlade nad njihovimi odgovori glede odpoklica pristovoljcev iz Španije. Ker so se vse vlade izjavile za odpoklice, je odstopila angleška vlada svo zaščito londonskemu odboru za neumešavanje, da določi rok, kdaj se odpoklicejo vsi pristovoljci. Podrobnosti glede odpoklica pa londonska vlada še ni utegnla proučiti.

Londonski kontrolni odbor je izdelal nov načrt za nadzorstvo španskih mej. Večinoma bi bilo to nadzorstvo poverjeno francoskim in angleškim vojnim ladjam, le na jugu bi nadzorovali špansko obalo Nemei, pri Balearih pa Italijani.

Portugalska vlada je sporočila angleški vladi, da nikakor ni izročila Angole Nemčiji, temveč ji dovolila le trgovinsko-politične koncesije v koloniji. Pojasnilo portugalske vlade je Anglijo zadovoljilo.

Kriza je nastala v belgijski vladi, ker je odstopil minister za narodno zdravje in voditelj belgijskih socialistov Vanderveelde. Odstopil je, ker ni vlada dovolj energično nastopila zaradi Degrellovih govorov po milanskem radiu in ker ni bil zadovoljen z načinom, kakor je bil rešen konflikt s Francovo vlado zaradi umora tajnika belgijskega poslanstva. Vladni krogi skušajo pridobiti za vstop v vlado druge socialiste, kar bi moglo povzročiti razkol v socialistični stranki. Če pa ne bi noben socialist vstopil v vlado, potem ta ne bi imela v parlamentu več večine ter bi nastala težka notranje-politična kriza v Belgiji.

V belgijsko vlado je vstopil socialistični poslanec Voters in je s tem kriza vlade rešena.

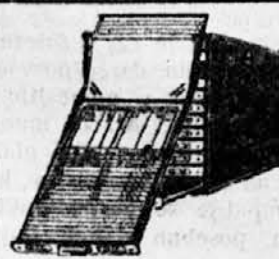
Ker je nemška vlada zaprla Kielski prekop za vse tuje ladje, kar pomeni novo kršitev mirovne pogodbe, se je angleška vlada zadovoljila s tem, da je izrekla nemški vladi zaradi tega svoje obžalovanje.

Francoska vlada je prepovedala vse komunistične organizacije v sev. Afriki.

Med Voršilovim in Stalinom je baje prišlo do ostrih nasprotij, ker je dal Stalin aretirati tudi nekaj višjih oficirjev. Voršilov je baje dejal Stalinu, da ne bo dopustil aretacij sovjetskih generalstabsnih oficirjev, nakar mu je Stalin zagrozil, da bo dal aretirati še njega. Voršilov je baje nato odgovoril, da bo vojska aretirala Stalina in sama prevzela vso oblast v roke ter napravila red.

Moskovski proces dokazuje, da je prišlo med Stalinom in staro boljševiško gardo do odločilnega boja na življenje in smrt. Stara garda je čutila, da ji Stalin jemlje tal in zato si je hotela z zaroto ohraniti svojo pozicijo. Toda Stalin je zagrabil trdo in vodi neizprosen boj proti vsem trockistom in vsem pristajem stare garde.

Japonska vladna kriza se je znatno poostrila, ker vojaška stranka odklanja vsak kompromis s parlamentom, ki ga hoče doseči mandatar cesarja general Ugaki. Bivši vojni minister Terauchi je Ugakiju odkrito izjavil, da ga smatra vojska za nesposobnega za izvedbo reform, ki jih Japonska potrebuje in da naj zato vrne svoj mandat. Ugaki pa je odgovoril, da bo vseeno skušal izpolniti mandat, ki ga je dobil od cesarja. Ni pa računati s tem, da bi se njegova mislija posrečila.

»SOFRA« - KARTOTEKE

predstavljajo višek preglednosti in priročnosti: Prihranile Vam bodo mnogo časa in denarja. Pišite po prospektu! Zahtevajte našega potnika, da Vam jih pokaže.

»Sofra« - T. Soklič, Maribor, Aleksandrova cesta šte. 43

Trgovina v ljubljanski okolici

Poročilo tajnika Loizeta Šmuca na občnem zboru okoliškega združenja

Zaradi priključitve mnogih okoliških krajev k Ljubljani, se je znova znižalo število članstva okoliškega združenja ter je padlo od 717 koncem leta 1935 na 473 koncem 1. 1936, torej za 244 članov. Vzporedno se je s tem znižalo tudi število pomožnega osebja ter je bilo koncem leta 1936 25 pomočnikov, 32 pomočnic ter 35 vajencev in vajenk.

Sej uprave, katerih je bilo 7, so se redno udeleževali tudi člani nadzornega odbora, ker je bilo s tem dano najboljšo jamstvo za složno sodelovanje in medsebojno zaupanje. Na teh sejah se je razpravljalo o vseh vprašanjih, ki zadevajo trgovstvo. Pokazalo se je, da se nekaterih članov že polasta pesimizem in da so zato pošlašči tudi brezbržni za delo združenja. Vendar pa so ti člani v veliki manjšini ter se večina članstva za zaupanjem obrača na združenje, zlasti

v vseh davčnih zadevah.

V tem pogledu je bila uprava združenja tudi posebno delavna. Kakor je že dejal predsednik, se je uprava trudila, da bi 100% no ustregla vsem članom. Zal pa ji dostikrat to ni bilo mogoče, in večkrat tudi po krivdi članov samih, od katerih še vedno ne znajo vsi pravilno podati svoje davčne napovedi. S tem so tudi zelo otežkočili delo davčnih odborov, katerim treba za njih vestno in marljivo delo izreči vse priznanje. Kako intenzivno je bilo delo uprave v davčnem vprašanju, se vidi najbolj iz tega, da je dalo združenje članom 120 pojasnil v davčnih zadevah, da jih je s posebnimi okrožnicami vedno pravočasno obveščalo glede davčnih napovedi ter vseh stvari, ki se tičejo njihovih davčnih interesov.

Zalogo moramo še nadalje ugotoviti, da naša davčna zakonodaja ne ustreza zahtevam davkoplačevalcev ter so zato tudi naše zbornice že zahtevale reformo davčnega zakona. Poleg davčnega vprašanja je za nas najvažnejše

vprašanje krošnjarske nadloge.

Ze pred leti smo na skupščini povedali, da nam je že mučno, ko moramo to vprašanje vedno znova stavljati na dnevni red naših zborovanj.

Upravičeno upanje pa imamo, da se bo sedaj je doseglo zboljšanje. V preteklem letu smo zbrali toliko konkretnih primerov kršitve krošnjarskih predpisov, da je Zbornica ves material ponovno predložila bankski upravi in jo opozorila na nedopustnosti zlasti pri krošnjarskem z manufakturnim blagom, ki zavzema že tak obseg, da v resnici ograža obstoj stalnih trgovinskih obratov.

Banska uprava je nato dne 28. decembra 1936 predložila zbornično spomenico ministrstvu za trgovino in industrijo. V svoji vlogi pravi kr. banska uprava, da gre pri tem krošnjarskem dejansko za posle, ob katerih so zdravi in za vsako delo sposobni moški zelo obogateli. Te vtise dobiva banska uprava ne samo iz uradnih spisov, temveč tudi iz ugovorov v stiku s strankami. Ugovavlja nadalje, da kvaliteta te trgovine gotovo ne more biti istovetna s stalno, da pa trpe zaradi krošnjarskega tudi državni dohodki.

Dasi banska uprava priznava Zbornici, da so z načinom krošnjarskega, kakor se opaža v praksi, dejansko kršeni predpisi, vendar smatra, da bi zgolj opozoritev na striktno izvajanje predpisov še ne odpomogla tem nedostatkom, ker je kontrola krošnjarske zelo težka.

Zato se banska uprava pridružuje glavnemu predlogu Zbornice, da se krošnjarske z manufakturnim blagom sploh prepove.

Zbornica je istočasno prosila tudi druge zbornice, naj bi se gornjemu predlogu priključile.

Imamo torej najboljšo upanje, da bo ministrstvo za trgovino in industrijo usvojilo v celoti predlog banske uprave oziroma Zbornice in krošnjarske z manufakturnim blagom enkrat za vselej prepovedalo!

Odlonemu koraku v zaščito ogroženih interesov našega trgovstva pred krošnjarskim se moramo bankski upravi najtopleje zahvaliti ter ugotovljamo, da je to prva odločna podpora gospodarskim krogom, katero smo v prejšnjih časih zelo pogrešali.

Zbornici pa, ki je to akcijo po svojem tajniku dr. Plessu uspešno izvedla, izrekamo še posebej toplo zahvalo, zlasti še, da je za predlog banke uprave zainteresirala vse zbornice v državi.

V skupnih nastopih smo preteklo leto dosegli tudi

omiljenje glede taks.

Taksa se pobira sedaj na račune šele od 50 din naprej. Težka je bila ta borba, zopet je bilo treba polno intervencij, resolucij, sestankov, debat in celo kongresov, da so se omilile prejšnje trdote taksnega zakona, ki so poročile toliko nezadovoljstva zlasti pri malih trgovcih. Znebili smo se neprestanega zasledovanja po finančnih organih in tudi občutnih kazni. Izdajanje računov je s daj neobvezno in se mora izdati račun samo na izrečno zahtevo kupca.

Glede davka na skupni poslovni promet smo doživeli tudi nekaj izprememb. Težko smo občutili, da je bil povišan. Davčne uprave so dobile stroga navodila glede zbiranja podatkov. Mi mirno ugotavljamo, da podeželski trgovci nima kaj skrivati pred javnimi organi, saj je promet padel v zadnjih letih skoraj za 50 % in se zaloge naših trgovcev z onimi v prejšnjih dobrih letih ne morejo več niti primerjati. Manufakturnega blaga se itak na deželi ne proda več, to delo opravijo že nelegitimni trgovski zastopniki in krošnjariji.

Lesna trgovina,

ki tvori najglavnejšo panogo v ljubljanski okolici, je bila preteklo leto hudo prizadeta zaradi sankcij proti Italiji. Ves izvoz je bil skoraj ustavljen, da so prišli naši člani — lesni trgovci v najtežje stisko. Pri lesnem odseku Zveze so bile seje za sejo, katerim je prisostvoval član uprave Joško Majaron iz Borovnice. Na teh sejah se je skušala najti rešitev za lesno trgovino. Ker si vlada resno prizadeva, da poživlji eksport lesa s sklenitvijo novih trgovinskih pogodb, upamo, da bo tudi za lesno gospodarstvo nastalo zboljšanje.

Kar se tiče poslovanja

nabavljalnih zadrug in konzumov

še vedno ponavljamo svojo staro zahtevo, da smejo te prodajati samo svojim članom. Prometni minister je že izdal opozorilo, da smejo žel. nabavljalne zadruge prodajati blago le svojim članom. Dolžnost naših članov je, da nam sporoče vsak konkreten primer, ko prodajajo zadruge tudi nečlanom.

Prodaja moke in koruze po občinah

daje povod stalnim pritožbam, stalno opozarjamo oblastva, da se

s takšno prodajo moke škoduje legalni trgovini. Pri tej priliki moramo naglasiti, da nikakor ne nasprotujemo socialni akciji, ki je zvezana s koruzo za pasivne kraje, pač pa zahtevamo, da jo dobe le najpotrebnejši, ne pa da se delajo s koruzo kupčije. Če se že moca moka in koruza razdeljevati revnemu prebivalstvu, potem se naj razdeljuje brezplačno.

Smatram za potrebno, da vas na kratko seznanim tudi z delom Zveze trgovskih združenj in Centralnega predstavništva v Beogradu. Kontakt z Beogradom je rodil povoljne uspehe. Lani smo 4. oktobra priredili po vsej državi 200 shodov proti veleblagovnici »Ta-Ta«. Uspeh je bil, da se je uredba o prepovedi velikih magazinov, ki bi brez dvoma upropastila vso malo in srednjo trgovino, podaljšala za eno leto. Na kongresu v Beogradu, ki se ga je udeležilo nad 3.000 delegatov-trgovcev iz vse države, se je med drugim zahtevalo, da vlada čim prej reši vprašanje zadolžitve trgovca, novelira zakon o konkurzi in poravnava, da se ustavi eksekucije, rubeži in javne prodaje, da se reformira davčni zakon in uredi pravičnejše obdače-

nje in uvede za male trgovce pavšalno plačevanje davka, kakor velja za obrtnike. Končno smo zahtevali, da se občinske in banovinske davščine prilagodijo plačilni zmoglosti davkoplačevalcev.

Brzojavne in telefonske razmere

se v okraju niso bistveno izpremenile. Število interesentov za telefon sicer raste, vendar pa se vključitvi pristojbin in olajšav pri plačilu instalacijske takse še ni doseglo ono število, kakor bi bilo želeli. To je ponoven dokaz, da večina trgovcev na deželi ne uspeva v poslovnem oziru. Tako se je v vsem srezu montiralo 1. 1936 samo 12 novih naročniških telefonov. Največ zanimanja kažejo pri tem št. Vid, Moste in Vrhnika. Tako ima št. Vid danes že 28 naročnikov, Vrhnika pa 15.

Na novo je bilo koncem 1. 1935 zgrajena in otvorena tel. centrala z javno govornico in brzojavno postajo pri pošti Brezovica. Na progi Ljubljana-Trst so tel. postaje pri poštah Preserje, Brezovica in Borovnica.

Poleg teh central so bile pred leti otvorene še postaje na Dobrovi, Polhovem gradu in Studencu-Igu. Na dolenski progi so centrale v Skofljici, Smarju in Grosupljem.

Neposredna ljubljanska okolica je priključena direktno na avtomatsko centralo v Ljubljani. Potrebna bi bila še zveza št. Vid-Skaručna-Vodice-Komenda ter Turjak-Rakična.

V svojem poročilu sem navedel več vprašanj, ki globoko posegajo v vsakdanje življenje našega stanu in ki čakajo še delne rešitve. Poudarjam, da smo bili v svojih zahtevah vedno stvarni, da pa se vsa vprašanja ne morejo rešiti hitro in enostransko, je pač vsakomur jasno. Zivimo v časih, ko je treba potrpljenja, borbe in močne stanovske zavesti. Kako vse slabši bi bil naš položaj, če ne bi imeli tako kompaktnih organizacij! Ne smemo pozabiti, da vlada proti našemu stanu še vedno neka animoznost in da bi nekateri najraje naslikali trgovce kot tiste, ki samo kopicijo denar. No, mislim, da mi ni treba ovreči kakih trditvev, ker dejstva o eksistenčni borbi malega trgovca in izjave vseh predstavnikov zgovorno dokazujejo njih neupravičenost.

Vsi sloji so organizirani in branijo koristi in zahteve svojih članov, zato je neobhodno potrebno, da naše vrste še bolj povežemo, ker se bomo morali boriti še proti marsikaterim protitranim dajavam in obremenitvam ter napadom. Če drugi stanovi vidijo le v svojih organizacijah rešitev svojih teženj, potem mora biti tudi volja in moč trgovstva izražena v njegovih stanovskih organizacijah in v lastnem stanovskem glasilu. Zelim, da bi naše članstvo tudi v bodoče ostalo zavedno v borbi za svoje interese, ker le tako je dana upravi ona moralna opora, ki jo potrebuje za izvrševanje svojih nalog.

Vprašanje gremijalnih tajnikov treba urediti

Umestni ukrepi trgovinsko-industrijske Zbornice v Novem Sadu

Uspešno poslovanje trg. združenj je odvisno od organizacije njih pisarn. Združenja, ki imajo dobro pisarno, ki morejo svojim članom vedno pravilno svetovati v vseh davčnih in drugih poslovnih zadevah, ta združenja uživajo tudi zaupanje svojega članstva, ta združenja delujejo dobro. Duša pisarne združenja pa je vedno in povsod tajnik združenja. Če je dober tajnik, potem dobro deluje tudi pisarna. Če je tajnik slab, potem tudi pisarna ne deluje dobro. Na tem spoznanju temelje tudi predpisi o trgovskih združenjih. Obveznost članstva pri združenjih je zakonjena baš zato, da imajo združenja potrebna sredstva za vzdrževanje dobre pisarne. Nekatera združenja pa vsega tega ne upoštevajo in zato je izdala trg.-ind. zbornica v Novem Sadu na vsa združenja na svojem območju posebno okrožnico, ki ima precej upravičenosti tudi za marsikatero združenje v Sloveniji. Zato navajamo okrožnico novosadske zbornice v celoti v iskreni želji, da bi se že tudi pri nas zadovoljivo uredilo vprašanje tajnikov združenj. Okrožnica zbornice se glasi:

»V svojem nadzornem delu nad obveznimi združenji je zbornica ugotovila, da veliko število združenj ne izpolnjuje onih nalog, ki jih jim predpisuje obrtni zakon. Po podrobnem proučevanju tega problema je prišla zbornica do zaključka, da zelo mnogi nedostaki obveznih združenj izhajajo od nezadostno usposobljenih in preslabo plačanih tajnikov.

Zbornica je opazila, da so nekatera združenja uvedla napačno prakso, da vsako leto, nekatera pa ob vsaki novi izvolitvi uprave, izvolijo tudi nove tajnike. Pri drugih združenjih zopet nove uprave takoj po prevzemu dolžnosti odpustijo brez kakšnih upravičenih razlogov stare tajnike in nastavlja nove. Pogosten pojav je tudi, da se stari tajniki nadomestujejo z novimi, kakor hitro so ti priprav-

ljeni, da opravljajo tajniške posle za manjšo plačo ko stari tajniki. Pri tem se redno ne pazi na kvalifikacijo in osebne sposobnosti novih tajnikov. Rezultat takšnega dela je, da se usposobljenost tajnikov od ustanovitve obveznih združenj ni popravila, temveč mestoma celo poslabšala.

Izpolnjevanje nalog obveznih združenj tako upravne kakor tudi gospodarsko-politične prirode zahteva, da morajo tajniki poleg svoje sposobnosti vložiti v poslovanje združenj tudi mnogo dobre volje, truda in časa. Po današnjih razmerah pa obseg njihovega dela ni v skladu z njihovimi nagradami. Niso redki niti primeri, ko imajo tajniki plačo po 50, 100, 300 in 400 din mesečno, nekateri pa celo

ADVOKAT

DR. KIMOVEC IVAN

PREJ V KRANJU

JE ODPRL PISARNO

v Ljubljani, Wolfova ul. 10

Telefon 39-18

tako letno plačo. Samo od tajnikov pa, ki so dostojno plačani, se more tudi zahtevati, da najvestneje opravljajo posle združenja, kar je tudi v splošno korist vseh članov združenja.

Zbornica bo v bodoče vodila najstrožje evidenco o poslovanju združenj. Če bi se pokazalo, da nekatera združenja ne izpolnjujejo svojih nalog ali da ne morejo dati jamstev za uspešno delo, bo zbornica začela spajati posamezna združenja, kakor to izrečno določata § 356, odst. 1. in § 390, odst. 1. obrtnega zakona. Na ta način se bodo gospodarski ljudje rešili onih združenj, ki niso sposobna za življenje.

V želji, da zatre to škodljivo prakso ter s ciljem, da se usposobijo združenja za izvrševanje svo-

jih nalog, predpisuje zbornica v Novem Sadu na svojem območju na podlagi § 387, odst. 1. obrt. zakona naslednja

navodila:

1. Ob izvolitvi tajnikov morajo obvezna združenja oceniti njih strokovno in moralno kvalifikacijo, njih šolsko izobrazbo, praktično delo v drugih združenjih ter državnih ali privatnih ustanovah. Gledati morajo na to, če temeljito poznajo državni jezik v govoru in pisavi, če poznajo predpise obrtnega zakona in drugih zakonov, ki se nanašajo na gospodarsko življenje in če so znani kot moralno korektni državljani. Združenja so dolžna, da dajo prednost onim kandidatom, ki imajo večje strokovne kvalifikacije in ki dajejo polno jamstvo, da bodo mogli uspešno opravljati svojo službo.

2. Kot minimalna šolska izobrazba velja dovršena srednja šola, samo v manjših podeželskih združenjih se morejo nastavitvi kot tajniki tudi osebe s 4 razredi srednje šole in vsaj triletno upravno prakso v katerem državnem ali zasebnem podjetju.

3. Kandidat, ki ga označi združenje kot najbolj sposobnega, mora pred definitivnim imenovanjem napraviti izpit pred izpraševalno komisijo te zbornice, ki jo tvorijo šef zborničnega urada ter referenti zbornice, ki jih določi šef zborničnega urada ter en zbornični svetnik.

4. Tajniki obveznih združenj, ki se izkažejo kot sposobni in pošteni v svojem poslu, se ne smejo brez opravičenih razlogov odpustiti.

5. Vsa obvezna združenja morajo pred odpovedjo predložiti zbornici izbrano poročilo o razlogih, zaradi katerih odpovedujejo tajniku službo.

6. Plače tajnikov se morajo določiti sorazmerno obsegu njih dela, njih delo pa mora biti takšno in tolikšno, kakor to zahtevajo določila obrtnega zakona v interesu članov dolžnega združenja.

7. Uprave obveznih združenj, če vidijo, da ne morejo zbrati potrebnih finančnih sredstev za popolno izvrševanje vseh nalog združenj ali če bi to povzročilo preveliko obremenitev članov, morajo storiti potrebne korake za spojitve njih združenja z drugimi združenji in o tem obvestiti zbornico.

8. V smislu § 433 od. 1. obrt. zakona se uporabljajo določila tega zakona tudi na tajnike obveznih združenj. Obvezna združenja ne smejo v službene pogodbe s tajniki vstavljati določb, ki bi bile za tajnike bolj neugodne kakor pa so določila obrtnega zakona. Tajnikom se odpoveduje po § 332 obrt. zakona, v kolikor njih službena pogodba nima zanje še ugodnejših določil. Združenja morejo odpustiti tajnike iz važnih razlogov, ki so fakativno naštetih v § 239 obrtnega zakona, upoštevajoč pri tem tudi točko 5 teh navodil.

Vsa združenja na območju te zbornice morajo pravilno in popolnoma objektivno opravljati vse svoje naloge, ker samo na ta način morejo opravičiti svoj obstoj ter žrtve, ki jih doprinašajo člani za njih vzdrževanje.

Zbornica poziva vsa združenja svojega območja, da prečitajo ta razpis na prvi seji uprave ter na redni letni skupščini, ki bo v prvem tromesečju tega leta. Združenja morajo potrditi prejem te okrožnice.

Denarstvo

Naš notranji dolg

Finančno ministrstvo je sestavilo podatke o našem notranjem dolgu, ki je znašal v začetku letošnjega leta 7089 milijonov din. Obresti za vsa ta posojila plačuje država v redu, večinoma pa tudi anuitete ter so se zato nekateri posojila že nekoliko znižala. V milijonih din je znašal dolg vseh naših notranjih posojil:

	prvotno	sedaj
vojna škoda	4917	4150
5% kons. posojilo pri Poštni hran.	600	596
6% begluško	600	577
7% investicijsko	500	478
7% Blair (jugosl. tranša)	379	379
5% za javna dela iz l. 1935.	300	282
7% stabilizacijsko (jugosl. tranša)	172	172
8% Blair (jug. tr.)	145	145
4% agrarne obv.	130	114
6% dalmatinske	146	146

Tuji kapital v Bolgariji

Ugotovitve o investicijah tujega industrijskega kapitala v Bolgariji kažejo, da se v zadnjih letih ta kapital polagoma umika iz Bolgarije. Dočim so znašale inozemske investicije v bolgarski industriji l. 1932. še 1,68 milijarde levov, so se v l. 1933. zmanjšale na 1,61 milijarde, v l. 1934. na 1,6, koncem l. 1935. pa na 1,5 milijarde. Izgleda, da tudi lani to nazadovanje ni prenehalo. Bolgarija predstavlja s relativno visokim diskontom 6% dovolj hvaležno polje za udeleževanje tujega kapitala. Vzrok, da se ta polagoma umika, je iskati v vedno bolj razvijajoči se domači industriji. Največje investicije, in to posebno v cementni industriji, imajo s 496 milijoni levov Švicarji, za njimi pa so Belgijci s 467 milijoni, ki so investirani v elektrotehnični, vžigalni in tekstilni industriji.

Narodna banka je obvestila denarne zavode, da je zbrala večje zneske madjarskih terjatev v naši državi za izplačila terjatev naših izvoznikov. Narodna banka bo zato izplačevala terjate naših izvoznikov do 31. januarja brez kronološkega reda.

Francoska banka je nepričakovano povišala diskont od 2 na 4%, kar je posledica slabosti franka v zadnjih dneh. Deloma je slabost franka nastala zaradi govorice, da misli vlada še nadalje devalvirati frank, to je do skrajne meje, ki jo dopušča zakon.

50letnica pomočniškega zbora v Ptujju

Delavsko in nameščensko strokovno gibanje se je začelo pri nas v Sloveniji v osemdesetih letih preteklega stoletja. Gibanje je bilo naravna posledica izprememb v gospodarstvu, ki so nastale zaradi napredka tehnike. Industrializacija je izpodrinila rokodelski način proizvodnje predmetov. Pri nas se je ta doba v primeri z drugimi naprednejšimi deželami zakasnila za skoraj četrt stoletja. Nova doba pa je dala tudi trgovini nove vire za služka in zato je tudi za trgovino nastala potreba reorganizacije. Pojavil se je nov in vedno močnejši kader prodajalcev, potnikov in uradnikov, ki so bili strokovno usposobljeni za novi način kupčevanja. Trgovci ni opravljal več svojih poslov samo s svojimi rodbinskimi člani in s pomočniki, ki so tesno združeni z njegovim rodbino, temveč se je v vedno večji meri posluževal za novi način trgovanja usposobljenih ljudi. Trgovski nameščenci so postali za trgovino to, kar je postalo fabrično delavstvo za industrijo, le s to razliko, da je stroj izpodrinil preje visoko kvalificiranega rokodelskega delavca, dočim so nove razmere v trgovini zahtevale bolj strokovno usposobljene nameščence. Trgovski nameščenec je dobil novo vlogo v družbi in zato je tudi nastala potreba po kolikor toliko samostojni organizaciji trg. pomočnikov.

Že stari avstrijski obrtni zakon je tudi dal podlago za strokovno organiziranje trgovskih pomočnikov. Po noveli zakona so se te organizacije imenovale »Zbori trgovskih pomočnikov pri trgovskih gremijih«. To ime so si ohranili do uveljavljenja novega obrt. zakona v letu 1931, ko se gremiji uradno imenujejo »združenja trgovcev«, katerim so prideleni »odbori pomočnikov«, ki jih po nekdanjem imenu še sedaj imenujemo »pomočniški zbori«. Ti zbori so dodeljeni združenjem trgovcev, imajo pa pri tem le posvetovalni glas, morejo pa tudi samostojno zastopati socialne interese svojih članov. To jih močno približuje drugim svobodnim nameščenskim organizacijam. Niso pa pomočniški zbori obvezni, temveč je njih ustanovitev odvisna od proste volje nameščencev.

Piscu tega članka ni znano, kako je bilo s strokovnimi organizacijami v preteklem stoletju v Srbiji in drugih krajih Jugoslavije. Vendar pa je gotovo, da je ptujski Pomočniški zbor, ki se je začel formirati spomladi l. 1887. ter se definitivno organiziral 17. decembra 1888, najstarejša strokovna organizacija nameščencev v naši državi. Ptujski Pomočniški zbor obstaja torej že celih 50 let. Iz vse te dolge dobe nam je ohranjen zapisnik o vseh stotinah sej in občnih zborov, na katerih so trg. pomočniki sklepali o svojih zadevah. Ta zapisnik nam dokazuje veliko delavnost in zavest po potrebi močne strokovne organizacije, ki je bila že pred 50 leti med pomočniki. Posebno zanimiva in poučna je ugotovitev, ki jo moremo napraviti na podlagi tega zapisnika, da so bili najbolj delavni člani v organizaciji tudi najbolj uspešni v poslovnem življenju, ko so se osamosvojili. Delo za stanovsko organizacijo je tudi kvalifikacija strokovne sposobnosti.

Tako je bil med sklicatelji prvega sestanka dne 6. decembra 1887 še danes živeči in povsod spoštovani veletrgovec g. Kraker. Med odborniki in člani organizacije iz prvega desetletja so tudi gg. Riegelbauer, znani ptujski trgovec, Hutter, znani mariborski industrialec itd. Predsedniki Pomočniškega zbora so bili gg. Krenn, Geringer, Zrime, Steiner, Zajko, Perko, Bračič, Piber, Kostanjevec, Damisch (od 27. marca 1922 do 22.

decembra 1934) in nato g. Vuga. Med funkcionarji odborov pa najdemo imena večine danes živečih trgovcev, ki so se v Ptujju osamosvojili. Iz teh dejstev izvira lep nauk, da se baš najbolj sposobni ljudje vsake gospodarske delavnosti zavedajo tudi velikega pomena stanovske in strokovne organizacije.

Glavni problemi, katerim je ptujski Pomočniški zbor vedno posvečal največ svoje pažnje, so bili: samonaobrazba, vzgoja dobrega in kvalificiranega naraščaja, izvedba bolniškega in pokojninskega zavarovanja, izboljšanje materialnega položaja, skrajšanje delovnega časa, nedeljski počitek in plačani letni dopust. Seveda je posvetil svoje skrbi tudi lepi zabavi. Posebno pa je skrbel za podpiranje bolnih in brezposelnih tovarišev. V času krize je za ta namen celo popolnoma izpraznil svojo društveno blagajno.

L. 1922., ko so se vse življenjske potrebščine zelo podražile, je izvedel zbor uspešno akcijo za zboljšanje plač. To povišanje (v višini 100%) plač je bilo sprejeto na zahtevo pomočniškega zbora in s krepko podporo trgovca Lenarta, današnjega veletrgovca in predsednika Združenja trgovcev v Ptujju. Pomočniški zbor je zato ohranil g. Lenartu tudi vedno svojo hvaležnost.

Nadalje se je boril Pomočniški zbor zlasti za zajamčenje življenjskega minuma, za starostno preiskrbo ter za doseg o nekega prostega časa, ki ga je pomočnik v svrhu svoje samonaobrazbe nujno potreboval. V zvezi z vsemi temi vprašanji pa se je boril P. Z. tudi za sklenitev kolektivne pogodbe, za uvedbo nedeljskega počitka ter pokojninskega zavarovanja pomočni-

kov. Posebno pomemben je bil občni zbor zbora dne 14. febr. 1901, ko je poslal zbor svoje izpreminjalne predloge k obrtnemu zakonu tudi dunajski vladi. Pozneje je bila še čela vrsta shodov in sestankov, ki so bili posvečeni tem vprašanjem, in danes po 36 letih, ko je socialna zakonodaja v vseh državah že znatno napredovala, moramo še vedno zahtevati 8urni delavnik, pa tudi še marsikatero drugo staro zahtevo.

Čeprav pa so se pomočniki vedno odločno borili za svoje pravice, so vendar tudi vedno upoštevali upravičene interese trgovcev. Jasen dokaz te svoje skupnosti s trgovstvom so dali ptujski pomočniki 3. marca 1933, ko so prostovoljno pristali na 3urni delavnik ob nedeljah, čeprav je bilo to vprašanje z zakonom za pomočnike ugodneje rešeno. Pripomniti pa moramo, da je tudi za trgovino dobro, če so pomočniki dobro situirani, ker le na ta način bodo tudi sposobnejši ostali v manjših krajih.

Pomočniški zbor v Ptujju praznuje torej letos svojo 50letnico ter priredi v ta namen v zvezi z Združenjem trgovcev 1. februarja slavnostni večer s »Trgovskim plesom«. Trdno smo prepričani, da bo ves Ptuj pri tej priliki izrazil pomočnikom svoje priznanje za njih uspešno in zaslužno delo tekom pol stoletja.

Pomočnikemu zboru pa izrekamo k lepemu jubileju svoje najiskrenejše čestitke ter želimo, da bi se pomočniki tudi v bodoče oklepali z isto zvestobo svoje stanovske organizacije in z enakim uspehom nadaljevali lepe tradicije, ki so si jih ustvarili ptujski pomočniki tekom pol stoletja v svoji stanovski organizaciji. K. K.

Davek na poslovni promet

Nova in neobhodno potrebna knjiga za vse poslovne ljudi

Načelnik fin. oddelka banske uprave v p. g. Štefan Sušec, ki se je s svojimi knjigami »Naše finančno pravo«, »Neposredni davki« in »Takse« že izkazal kot nad vse odlični pisatelj velikih del o naših davkih, pripravlja sedaj novo veliko delo: »Davek na poslovni promet«. Če so že Suščeva dosedanja dela vsakemu poslovnemu človeku neobhodno potrebna, bo nova knjiga o davku na poslovni promet še zlasti dobrodošla. Saj so baš predpisi o davku na poslovni promet ljudem najmanj znani, pa čeprav dobiva ta davek v našem davčnem sistemu vedno važnejše mesto, da bo kmalu eden prvih neposrednih davkov. Ker je ta davek tudi zelo visok, za mnoge predmete naravnost previsok, je tem bolj potrebno, da pozna vsak poslovni človek dobro predpise tega davka. Suščeva knjiga bo zamašila zato eno najbolj občutnih vrzeli v naši davčni literaturi in z njo bo poslovnemu svetu ustrezno kakor le z malokatero drugo knjigo.

Pri tem pa je treba poudariti še znane prednosti, ki jih kažejo doslej še vsa Suščeva dela, in sicer: popolna vsebina, da so podani prav vsi in tudi najnovejši predpisi, jasnost jezika, natančna prečiščenost besedila in pa nad vse popolna kazala, da more vsakdo, tudi tisti, ki zakona ne pozna, knjigo takoj s pridom uporabiti.

Knjiga »Davek na poslovni promet« izide v začetku julija 1937. in bo že vsebovala tudi vse novosti, ki jih bo dal novi finančni zakon. Obsegala bo okoli 600 strani ter bo okoli 300 strani samo dragega tabularnega stavka.

Knjiga bo veljala v prednaročbi (do dne 31. marca) 200 din, sicer 240 din.

V knjigi bodo zbrani v prečiščenem besedilu:

1. zakon o davku na poslovni promet in pravilnik k temu zakonu;
 2. zakon o skupnem davku na poslovni promet, oba zakona z vsemi izpremembami in dopolnitvami;
 3. vse k zakonu o skupnem davku izdane uredbe s tarifo v sedaj veljavni obliki;
 4. uredbe o odmeri in pobiranju luksuznega davka z vsemi izpremembami in dopolnitvami;
 5. komentar k posameznim določilom zakonov in uredb, obsegajoč vse normative razpise ministrstva za finance v popolnem prevodu in ostala strokovna pojasnila.
- Posebna vrednost knjige pa bo v njenem abecednem kazalu, da bo mogel vsakdo takoj najti ono, kar išče.

Knjiga »Davek na poslovni promet« bo priložnik, ki ga noben poslovni človek ne bo mogel pogrešati in ki bo zato tudi stalno v rokah ljudi. Zato je srečna misel avtorja, da bo pridružil svoji knjigi tudi inserate tvrdk. Tu bodo imeli oglašiti tvrdki tudi gotovo uspehi.

Že danes novo Suščevo delo vsem poslovnim ljudem prav toplo priporočamo.

Knjiga se naroča pri avtorju: Beethovnova ul. 15.

Delnice rudnika Trepča, katerih nominalna vrednost znaša le 5 šilingov, so na londonski borzi dosegle že tečaj 35 šilingov in 9 peninjev.

Ali so vajeniška izpričevala res kolka prosta?

Z odlokom z dne 10. oktobra 1936, št. 64988 je ministrstvo za finance odredilo, »da so po predpisih točk. 2. odst. 2. § 436. zakona o obrtih »uverjenja«, ki se izdajajo na podlagi § 249, odst. 2. zakona o obrtih pomožnemu osebju, oproščena od takse po taksnem zakonu«. Vendar se tukaj izraz »uverjenje« ne krije z našim pojmom izpričevala, temveč je za »uverjenje« smatrati v tem primeru za overitev, s katero združenja potrdijo podatke izpričevala. § 436. točka 2. odstavek 2. zakona o obrtih izrečno navaja, da se to določilo nanaša samo na § 249. odst. 2. zakona o obrtih. Ker govori § 249. v navedenem odstavku samo o overitvah izpričeval, ki jih overijo združenja, se mora smatrati, da so le overitve kolka proste, ne pa izpričevala. Namen navedenega razpisa je bil torej, opozoriti združenja na to dejstvo, ker ga pri zakonitih določilih, ki jih citira razpis, ni mogoče drugače razlagati.

Jugoslovansko-romunski lesni kartel?

»Prager Tagblatt« poroča, da se pri jugoslovansko-romunskih trgovinskih pogajanjih razpravlja tudi zlasti o tem, kako bi se odpravila konkurenca obeh držav na tujih trgih. Zlasti naj bi se nehala ta konkurenca na tujih lesnih trgih. Ker kaže zaenkrat konjunktura posebno v lesni trgovini zelo ugodno, se misli zlasti na to, da bi se na lesnem trgu preprečila vsaka medsebojna konkurenca z nizkimi cenami. Proučuje se zato predlog, da bi se dosegel vsaj neki začasni modus vivendi, ki bi omogočil skupen nastop romunskih in jugoslovanskih lesnih izvoznikov na tujih trgih. Takšen modus vivendi bi bil tem bolj potreben, ker se je nehal ruski lesni dumping. Ni se zato bati, da bi jugoslovansko-romunski lesni dogovor motile tretje sile.

Tudi na Madjarskem proti veleblagovnicam.

Veliki gospodarski pritisk, s katerim pritiskajo na vse gospodarsko življenje, zlasti na srednje stanove, velepodjetja, zlasti veleblagovnice in prodajalnice industrijskih podjetij, je prisilil že celo vrsto držav, da so izdale proti tem mamutskim podjetjem ostre ukrepe. Zlasti vse demokratične države kakor Švica, Francija, Belgija in Češkoslovaška so nastopile proti njim. Sedaj pa je izdala celo Madjarska, ki je vse prej ko demokratična država, posebne ukrepe proti veleblagovnicam. Z naredbo trgovinskega ministrstva je prepovedano prodajati v teh podjetjih perutnino, živo ali zaklano, žive ali mrtve ribe, slanino, surovo maslo, sodovko, testenine, slaščice, sladoleđ, mineralne vode in razna druga živila. V veleblagovnicah pa se smejo prodajati živila le v zavojih po 10 g, pol ali 1 kg.

Tako je vedno več držav, ki se bojijo z energičnimi ukrepi srednji stan pred uničujočim delovanjem orjaških velkapitalističnih podjetij.

Udeležba na mednarodnem velesejmu v Milanu.

Trgovinski muzej ministrstva trgovine in industrije v Beogradu obvešča, da se bo naša država tudi letos udeležila mednarodnega velesejma v Milanu. Semenj bo od 12. do 27. aprila 1937. V jugoslovanskem paviljonu se bodo razstavili vsi naši proizvodi, za katere se zanimajo italijanska tržišča. Domači razstavljalci bodo dobili v jugoslovanskem paviljonu razstavne prostore brezplačno na razpolago. Izvozniki, ki hočejo razstaviti v našem paviljonu, naj se obrnejo za podrobnejše informacije na: Trgovinski muzej min. trgovine in industrije, Beograd, Miloša Vel. 29.

Agrarni program Turčije

Turška vlada je izdelala obširen načrt za dvig turškega kmetijstva, ker je to za hitrim razvojem industrije močno zaostalo. Pripravljena ima v ta namen že precejšnja sredstva in bo izdala v bodočih petih letih 100 milijonov turških funtov za reorganizacijo kmetijstva. Važen problem, ki ga bo morala pri tem rešiti, je problem namakanja zemlje. Proizvodnjo hočejo organizirati načrtno in s skupnim delovnim načinom. V ta namen naj se osnuje 1000 gospodarstev, ki bi bila opremljena z najnovejšimi kmetijskimi stroji. Posebno potrebna bi bila takšna velika gospodarstva v srednji in vzhodni Anatoliji. Načrt vsebuje tudi določbe, da se izvede temeljita agrarna reforma. Zemlja bo last tistega, ki jo obdeluje. Zato je pravilna razdelitev zemlje že od nekdaj tvorila zelo važno poglavje za dvig poljedelstva v drugih kulturnih državah. Stevilo poljedelškega profetariata je v Turčiji neverjetno visoko in se bo to nezdravo stanje moralo odstraniti. Načrt predvideva tudi popolno preureditev gozdnega gospodarstva in bo v bodoče izkoriščanje gozdov pridržano državi in bo pod kontrolo državnih organov.

Nemčija ni za avtarkijo.

»Frankfurter Zeitung« je objavila obširen članek, v katerem zavzema čitke, da bi Nemčija hotela izvesti gospodarsko avtarkijo ter da bi odklanjala gospodarsko sodelovanje z drugimi narodi. Vse te vesti da so brez vsake podlage, ker je nemška potreba po uvozu zelo velika. Nemški uvoz bi se mogel povečati tudi za nekoliko milijard mark, če bi bila nemška Državna banka v tem položaju, da bi mogla tako velik uvoz dovoliti. S svojimi najnovejšimi gospodarskimi ukrepi noče Nemčija omejiti uvoza, temveč ga samo sistematizirati. Če bi se stiretletka dosegla, potem bi Nemčija svoj uvoz spet povečala, seveda če bi se istočasno povečal tudi izvoz njene blaga.

Drobne gospodarske vesti iz Bolgarske

Bolgarski ministrski svet je odobril zakonski načrt o obveznem zavarovanju bolgarskih obrtnikov. Pri Združenju obrtnikov se ustanovi posebna blagajna za obvezno zavarovanje obrtnikov za primer starosti in invalidnosti. Obrtniki bodo sami določili višino prispevkov. Blagajna bo izdajala tudi posebne kolke, ki se bodo morali nalepljati na vsa mojstrska pisma in na razna druga potrdila, ki so v zvezi z obrtom. Poleg tega bo tudi Združenje obrtnikov dajalo blagajni 10% svojih letnih dohodkov. Zakon je takoj stopil v veljavo.

Zunanja trgovina

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Romunijo so bila ugodno zaključena. Novost pogodbe je, da bo o ev. sporih med obema državama razsojal stalni gospodarski svet Male antante.

Uvozniki angleškega blaga naj vložijo do 10. februarja svoje prošnje za dodelitev uvoznih dovoljenj za angleško blago.

Živine in glavnih živalskih proizvodov smo izvozili v l. 1936 za 1.164 milijonov din. Samo se v l. 1931 smo več izvozili živine in živalskih proizvodov.

Tvrška Plan Rothstein v Zagrebu je pred prepovedjo uvoza japonskega blaga naročila na Japonskem tri vagona japonskega beljenega in barvanega blaga. To blago je ležalo dosedaj tri mesece v Trstu. Sedaj je bil uvoz tega blaga v Jugoslavijo dovoljen in se bo to blago začelo tudi po Jugoslaviji razprodajati.

Avstrijsko-nemška pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe so bila končno vendarle ugodno zaključena ter je bila pogodba podpisana.

Svetovna proizvodnja nafte je v l. 1936 narasla za 9,4%. Na prvem mestu so Združene države Sev. Amerike, na drugem pa Rusija, na kar sede Venezuela, Romunija in Perzija.

Zaboljšanje cest in cestne prometne discipline

Predlog predsednika mariborskega združenja Ferda Pinterja na seji banovinskega turističnega sveta

Kljub opetovanim neštelim intervencijam mariborskega avtomobilskega kluba so ceste na naši severni meji še vedno v obupno slabem stanju, posebno glavna prometna arterija iz Avstrije, t. j. državna cesta St. Ilj—Maribor—Sl. Bistrica in dalje proti jugu.

Medtem ko sosedna Avstrija oskrbuje glavno transversalno cesto Dunaj—Gradec—Spielfeld v naravnost vzornem redu, je njen podaljšek, ki se prične na državni meji pri St. Ilju in teče skozi Maribor proti jugu, v naravnost škandaloznem stanju. Zato se na stotine tujih avtomobilistov vrnejo, odkoder so prišli, oziroma krenejo po avstrijskih in italijanskih cestah, če so namenjeni na jug. V današnjih finančnih razmerah sicer ni mnogo misliti na gradnjo modernih avtomobilskih cest, kakor jih gradijo druge države, toda vsaj temeljito popravilo drž. ceste St. Ilj — državna meja — Maribor je neodložljivo, ker prihaja prav po tej cesti v našo državo dejansko največ in najboljših tujcev. Kaj nam pomaga geslo: »Propagirajmo naše kraje kot najlepše«, če pa nimamo niti ceste, po kateri bi lahko prišli k nam tujci. V kako slabem stanju je ta cesta, je dokaz, da je morala mestna mariborska občina na tej cesti ukiniti redni avtobusni promet.

Skoro v nič boljšem stanju ni tudi državna cesta Maribor—Slovenska Bistrica proti Celju, ki pelje v naša najnamenitejša zdravilišča Rog. Slatino, Dobro in ki vodi dalje na naš Jadran, Ponjavljam, vsa tujska propaganda je zaman, če ne bomo imeli dobrih cest.

Omeniti moram še eno nevarnost za naš avtomobilizem. To je

velikanska prometna nedisciplina na naših cestah.

Vprežni vozovi vozijo še danes dosledno na napačni strani ali po sredini ceste in se niti nočejo iz-

ogniti. Ponoči so ta vozila navadno brez predpisane razsvetljave. Dosledno kršijo cestne policijske predpise tudi pešci in kolesarji. Največji nered se je v tem oziru razpasil na Štajerskem. Otroci streljajo s fračami in mečejo kamene na avtomobile.

Naši domači avtomobilisti, ki poznajo naše prebivalstvo, si znajo še nekako pomagati, medtem ko so tuji avtomobilisti upravičeno ogorčeni zbog tako slabe varnosti vožnje po naših krajih. Zato bi bilo zelo umestno, če se bi že otroci in mladina v šolah redno poučevala, da mora biti ljubezniva do avtomobilskih turistov.

Da bi se dosegla čim večja varnost in disciplina v javnem prometu, ni zadosti, da se kršenje cestnih policijskih predpisov eksemplarično kaznuje, temveč bi moralo časopisje, šole in drugi faktorji ponovno poudarjati, zakaj mora vladati na cestah red in disciplina — zakaj se morajo vsi uporabniki cest držati strogo desne strani, kako morajo voziti v

hrib ter navzdol — kako ponoči in katera nevarnost preti vsem, če se ne vozi ali hodi po predpisih itd.

Takšna navodila bi morali dati v šolah najmanj enkrat na teden, občinski predstojniki in njih organi ob sestankih in pri razglasitvi naredb, uredništva onih listov (tedenskih), ki jih naš preprosti narod najraje čita, in tudi razne druge organizacije.

Kr. banska uprava pa bi morala v interesu tujkega prometa ukreniti, da podrejeni upoštevni pristojni organi kontrolirajo in nadzorujejo cestni promet z največjo strogostjo in nedostatke z vso doslednostjo in tudi s kaznimi na licu mesta — odpravijo.

Zato predlagam:

1. da se čimprej prične urejanje glavne prometne arterije, t. j. državne ceste St. Ilj—Maribor—Slov. Bistrica proti jugu;
2. da se podvzamejo koraki in ukrepi za izboljšanje cestne discipline.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 1. do 15. januarja:

OTVORJENI KONKURZI
Savska banovina: Herlinger Mavro, Zagreb, Koturaška c. 71.

Primorska banovina: Bakotič Božidar, Šibenik.
Beograd, Zemun, Pančevo: Todorić Dj. Miodrag, Beograd.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE

Savska banovina: Vujić Ivan, Slav. Brod.
Primorska banovina: Gujić Hasan i sin, Ljubuški.
Donavska banovina: Sonenfeld Franjo Supr., Subotica.
Beograd, Zemun, Pančevo: Djordjević D. Božidar, inž., Beograd, Draškovičeva 14.

KONČANI KONKURZI

Savska banovina: Tušek Vjekoslav, Radoboj.

Donavska banovina: Balint Sofija, Novi Kneževac; Ristić Atanasije, hotelir, Zagubica.

Moravska banovina: Kocić M. Taso, Prokuplje; Kračić Simće, Niš.

Beograd, Zemun, Pančevo: Klačnja Peter, Beograd; Mihailović Radoljica, Beograd.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA

Donavska banovina: Alevajl Marija, Zabalj.

USTAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE

Moravska banovina: Pavlović K. Zivojin, Paraćin.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. — Vse druge podrobnejše podatke, kakor o rokih, kvotah, itd. daje tajništvo društva.

Širite »Trgovski list«!

Konkurzi - poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju Eugeleta Valterja, trgovca v Ljubljani. Konkurni sodnik dr. Šušel, upravnik mase Petrović, odvetnik v Ljubljani. Prvi zbor upnikov dne 1. februarja ob 9. Oglasitveni rok do 1. marca, ugotovitveni narok dne 8. marca ob 9.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju zapuščine po pok. Jakobu Dereaniju, posestniku in trgovcu v Žužemberku. Poravnalni sodnik dr. Tschinkel, poravnalni upravitelj notar Ločnik. Narok za sklepanje poravnave dne 4. marca ob 10.30 pri sodišču v Žužemberku. Oglasitveni rok do 23. februarja.

Odobruje se prisilna poravnava izven stečaja, ki jo je sklenila s svojimi upniki trgovka Marija Groznik v Višnji gori. Plača 50% kvoto v šestih enakih zaporednih tromesečnih obrokih, od katerih zapade prvi v treh mesecih po pravomočnosti poravnave. Porok je posestnik France Groznik, zvaščnik pri sodišču, ki pa izključuje javstvo s plačo.

Že v 24 urah
harva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Dobave - licitacije

Prometni oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 30. januarja ponudbe za dobavo 25.000 pol indigo-papirja.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 4. februarja ponudbe za dobavo 200 m³ jelovih hlodov, krogličastih ležajev, kavčukastih cevi, 3.000 kg bencina, 1.000 hrastovih pragov, raznega železa ter strokovne knjige; do 11. februarja za dobavo vijakov z maticami, teodolita, letev za merjenje ter strokovnih knjig; do 14. februarja za dobavo 500 kg firneža in 10.000 m hrastove skorje.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 15. februarja ponudbe za dobavo drevesne skorje, 1.000 m kabla, železne pločevine, vijakov ter žebeljev za tračnice.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 3. februarja ponudbe za dobavo črne pločevine, voska, ribjega olja i. dr.; do 8. februarja za dobavo raznih pisarniških potrebščin.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 7. februarja ponudbe za dobavo raznih železnih vijakov, okovov, filca v ploščah, temne flanele, jelovih desk; do 14. februarja za dobavo raznih aparatov, železne in bakrene pločevine, žice in cevi; do 15. februarja za dobavo pločevine in bakra v šipkah.

Artillerijsko-tehnični zavod mornarice Lepetane-Tivat sprejema do 7. februarja ponudbe za dobavo raznega usnja; do 9. februarja za dobavo steklenih plošč in cevi, raznih vijakov, ležajev, ključev i. dr.; do 10. februarja za dobavo kavčukastih cevi in gume v ploščah; do 11. februarja za dobavo azbesta, krede, mila, ščetk i. dr.

Komanda mornarice v Zemunu sprejema do 11. februarja ponudbe za dobavo 20.000 m belega amerikan-platna.

LICITACIJE

Dne 26. februarja bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo motorja za motorni čoln.

Dne 1. februarja bo pri Upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu ofertna licitacija za dobavo jeklene pločevine, bakrenih trakov in žic; dne 5. februarja za dobavo trakov iz medij; dne 9. februarja za dobavo cinkove pločevine, jekla in trakov iz jekla, ribjega in mineralnega olja, loja in cerezina; dne 10. februarja za dobavo amerikan-platna, bombaža za čiščenje ter vrvice.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vlogled.)

Esperanto

Urejuje in vodi tečaj: **Damjan Vahen, Ljubljana**

Nekaj predlogov: de = od; al = k, h; el = iz; sur = na; per = s, z; kun = s, z; ĉe = pri; en = v; por = za; pri = o; sub = pod; dum = dokler, med (časom); apud = poleg; ĝis = do;

Vaja : ĉe la domo = pri hiši; dum nokto = med nočjo; en la domon = v hišo (kam?); sur la strato = na cesti; apud mi = poleg mene.

Ve znik je beseda, ki veže dve besedi ali dva stavka v celoto. Nekaj veznikov:

sed = a, pa, toda, ampak; se = če, ako; aŭ = ali, li; ĉar = kajti, ker; ke = da; kaj = in; ankaŭ = tudi; tamen = vendar.

Mi kaj vi kaj ankaŭ ŝi iros. Mateno kaj nokto. Ili aŭ ni. Se ne iros vi, iros mi kaj mia amiko.

Vortoj : sana = zdrav, -a, -o; besto = žival; luno = mesec (luna); forta = močan, -a, -o; birdo = ptica; sinjoro = gospod; stelo = zvezda; demandi = vprašati; koni = poznati.

Predponke so besedice, ki jih stavimo pred besedni koren, ter z njihovo pomočjo tvorimo nove besede.

Mal- : predponka, ki izraža popolno nasprotje pomenu besednega korena: bona = dober, -a, -o; malbona = slab, -a, -o; ami = ljubiti; malami = sovražiti; bele = lepo; malbele = grdo.

ge- : predponka, ki pomeni skupnost obeh spolov samostalnika, ki znači dve ali več oseb, živali iste vrste; ta predponka se dodaja samostalniku, ki znači moški spol v množini, tako: patroj = očetje; gepatroj = starši; sinjoroj = gospodje; gesinjoroj = gospoda.

re- : predponka, ki znači povrnitev dejanja v prejšnje stanje, ali pa ponovitev dejanja, tako:

doni = dati : redoni = vrniti;

veni = priti : reveni = vrniti se (nazaj priti).

ek- : predponka, ki znači začetek dejanja ali pa trenutno dejanje:

koni = poznati : ekkoni = spoznati; ekkono = spoznanje;

dormi = spat : ekdormi = zaspati;

krii = kričati : ekkrii = vzklikniti;

stari = stati : ekstari = vstati.

Priponke so besedice, ki jih stavimo za besedni koren, toda pred slovniško končnico, ter z njihovo pomočjo prav tako tvorimo nove besede, kakor s predponkami.

-in- : priponka, ki označuje naravni ženski spol. S pomočjo te priponke tvorimo iz besed, ki pomenijo moški spol, besede ženskega spola, tako:

patro = oče : patrino = mati;

filo = sin : filino = hči;

frato = brat : fratino = sestra.

-id- : priponka, ki označuje potomca:

bovo = vol : bovido = tele;

reĝo = kralj : reĝido = kraljevič : reĝidino = kraljična.

-et- : priponka, ki znači pomanjšanje ali oslabljenje pojma:

urbo = mesto : urbeto = mestece;

libro = knjiga : libreto = knjižica.

-ist- : priponka, ki znači osebo stalnega poklica ali trajnega dela, od katerega človek živi:

servi = služiti : servisto = sluga : servistino = služkinja;

instrui = učiti : instruisto = učitelj : instruitino = učiteljica.

-ej- : priponka, ki označuje kraj, kjer se dogaja to, kar določa besedni koren, tako:

lerni = učiti se : lernejo = šola;

legi = citati : legejo = čitavnica;

libro = knjiga : librejo = knjižarna.

Nadaljevanje v tedenski številki

Trgovinski register

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih tvrdkah:

Karl Wrentschur in sin, Maribor. Obratni predmet: tovarna usnja. Izbrise se dosednji družbenik Karl Wrentschur zbog smrti. Odslej samo imetnik Sigbert Wrentschur.

Jugo-Rhomberg & Co., družba z o. z. — Bled. Spremenila se je družbena pogodba ter se tvrdka odslej glasi: Mayer in drug, industrija čipk, družba z o. z. in v srbohrvaščini Mayer i drug, industrija čipaka, društvo s o. j. Družba ima enega ali več poslovodij, od katerih zastopa vsak družbo samostojno. Če se imenujeta dva ali več prokuristov, zastopata družbo dva kolektivno. Vpiše se kot nadaljnji prokurist Josip Ciperle, zas. nameščenec na Bledu.

Sport-Kmet, družba z o. z., Ljubljana. Izpremenila se je družbena pogodba. Obratni predmet družbe odslej tudi: trgovina z modnim blagom in čevlji izdelka vsake vrste. Če je en sam poslovodja, zastopa ta družbo samostojno, če jih je več, zastopajo družbo kolektivno. — Družabnik Oton Stiefel je upravičen, dokler je družabnik, zahtevati vsak čas, da se imenuje za poslovodjo in vpiše v trgovinski register brez nadaljnega sklepa družabnikov. Izbrise se poslovodja Oton Stiefel, vpiše pa se poslovodja Ludvik Grile, trgovski poslovodja v Ljubljani.

Weilguny & Miklave, tekstilna industrijska družba z o. z. v Ljubljani-Viču. Izpremenila se je družbena pogodba. Firma se glasi odslej: Medić-Miklave, industrijska družba z o. z. Ljubljana-Vič. — Družba ima enega ali več poslovodij. Vsak poslovodja zastopa družbo samostojno. Vpiše se kot poslovodja Zane Miklave, trgovski družabnik v Ljubljani.

Izbrisala se je naslednja tvrdka: Prva jugoslovanska tovarna kopit in drugih lesnih izdelkov Loka pri Žusnu — zaradi izpremembe družbo z o. z.

Državni proračun Sov. Rusije za leto 1937

Državni proračun Z. S. S. R. za l. 1937 je določen na 98.069.500.000 rubljev dohodkov in 97.119.500.000 rubljev izdatkov. Proračun za leto 1936. je n. pr. predvideval le 78.175.028.000 rubljev dohodkov in ravno toliko izdatkov, vendar se je pokazalo koncem leta, da je bilo dohodkov za 5 milijard več in da so bili izdatki za 3,2 milijard večji.

Med dohodki je v proračunu na prvem mestu davek na poslovni promet, ki naj bi vrgel letos okoli 77 milijard rubljev, odpisi dobičkov gospodarskih organizacij bi dali 6,3 milijarde, donos notranjih posojil, posojilnic in socialnih zavodov okoli 6 milijard itd. Davki v ožjem smislu in druge dajatve prebivalstva so proračunane le na 2,6 milijarde rubljev. Zanimivo je, da se pričakuje za 5% manjši dohodek od prodaje žganja, kar kaže da pada konzum žganja. Program državnega proračuna predvideva v letošnjem letu porast industrijske produkcije za 23,6%, ki pa je odvisen od uspehov že obstoječih industrijskih, prometnih in poljedel-

skih podjetij in od izgradnje novih, za katere je namenjenih letos 34,7 milijarde rubljev. Važen faktor je seveda tudi porast blagostanja in povzrajuje kupne moči prebivalstva.

Med izdatki je največja postavka, namreč 39,5 milijard rubljev, ki se bodo izdali za dvig narodnega gospodarstva; od te vsote odpade 12,4 milijarde na industrijo, nad 9 milijard na poljedelstvo in okoli 3 milijarde na državna trgovinska podjetja in podobne ustanove. Drž. podjetja in gospodarske organizacije morajo doseči letos okoli 20,8 milijard dohodkov in od teh oddati kot že rečeno 6,3 milijarde. Za socialne in kulturne namene bo izdanih 26,5 milijarde, napram 21,3 milijarde v l. 1936. Sem spadajo izdatki za narodno prosveto v višini 18 milijard (lani 4,6), za socialno skrbstvo in delavsko zaščito pa bo izdanih 710 milijonov. Tretja velika postavka med izdatki pa obsega stroške ljudskega komisarijata za narodno obrambo v višini nad 20 milijard, napram 14,9 milijardam v letu 1936.

Doma in po svetu

Ob priliki ratifikacije prijateljskega pakta med Bolgarsko in Jugoslavijo sta izmenjala knez namestnik Pavle in kralj Boris brzojavki, v kateri naglašata trajni pomen sklenjenega pakta.

Izvršni odbor bivše SDS je imel v Zagrebu dvodnevno posvetovalno ter je izdal o njem daljši komunique, v katerem podčrtuje svojo solidarnost z dr. Mačkom. Na koncu pa pravi: »Čeprav vsi naporji (za koncentracijo demokratičnih elementov) niso privedli do zaželenih uspehov, vendar konstatira izvršni odbor SDS, da je ideja narodnega sporazuma in nove ureditve drž. zajednice napredovala ter se okrepila zbog dela združene opozicije, da je sedaj prva in neodložljiva naloga, ki je postavljena pred vse politične čimtelje.«

Finančni odbor je nadaljeval

proračunsko razpravo. Novinarji nimajo dostopa k sejam finančnega odbora ter so zato in še iz nekega drugega razloga poročila o sejah finančnega odbora zelo skromna. Sicer pa davkoplačevalcev itak dosti ne zanima, kar sklepa finančni odbor.

»Slovenska beseda« se imenuje novi tednik, ki je začel izhajati v Ljubljani in ki je glasilo pristašev glavnega radikalnega odbora, ki se zbira okoli Ace Stanojevića. Izdajatelj novega lista je dr. Dinko Puc, odgovorni urednik pa dr. Stanko Jug. Programatična članka sta v prvi številki objavila dr. Puc in dr. Korun.

Pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe pri Kranjski industrijski družbi še vedno niso končana, ker se je v začetku izgubilo silno mnogo časa s prerakanji, kdo sme zastopati delavce. Družba je pripravila za sklenitev pogodbe ves material in če ne bo pogodba pravočasno sklenjena, res ne bo njena krivda.

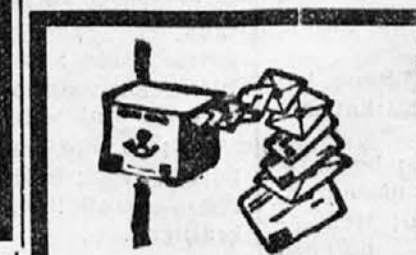
Sedaj ima tudi Zagreb svojo afero. Pri društvu »Narodna zaščita«, ki bi morala skrbeti za zapuščeno deco, so namreč odkrili, da so nekateri funkcionarji društva polastili brezplačnih železniških kart, ki jih je dalo železniško ministrstvo za zapuščene otroke. S temi brezplačnimi kartami so se vozili tudi bančni bogataši. Društvo tudi že par let ni imelo nobenega obnega zbora.

Pristanišče v Ploči se je le začelo graditi, kakor poroča sarajevska »Pravda«. Pristanišče bo imelo

Jugoslovanski patent br. 8444 sa naslovom:

»Postupak za dobijanje etilalkohola bez vode«

firm: Deutsche Gold- und Silber-Scheideanstalt vormals Roessler, Frankfurt/M. nudi se za prodaju ili ustupa licenca. Za obaveštenja obratiti se patentnoj kancelariji: Dr. Vjekoslava Kisovec-a Beograd, Kr. Ferdinanda 8

'KVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67
TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

6000 m obale. Pristanišče in železniška proga v pristanišče, katere trasa je že končana, bosta veljala skupno 69 milijonov din.

Licitacija za dobavo sedmih kompozicij motornih vagonov za progo Beograd-Dubrovnik je bila razveljavljena. Nova licitacija bo razpisana v februarju. Vprašanje nabave motornih vagonov za progo Dubrovnik-Beograd mora biti rešeno do 1. aprila. Kdaj pa bo rešeno vprašanje nabave motornih vagonov za Gorenjsko?

Pravila novega Združenja izvoznikov žive in zaklane živine kr. Jugoslavije so odobrena. S tem je razkol med našimi izvozniki živine definitivno.

V Zagrebu se je ustanovila delniška družba »Croatia«, katere cilj je ustanavljanje in obratovanje kinematografov. Glavnica znaša 300.000 din in je razdeljena na 300 delnic po 1000 din.

V Vojvodini se bodo v kratkem začeli graditi silosi za žito. Med vojvodinskimi mesti se je zato začela borba zaradi določitve krajev, v katerih bodo zgrajeni ti silosi. Vsako mesto hoče, da dobi svoj silos.

Boji pred Madridom so zaradi dežja in velikih povodnji prenehali, ker so vse vojaške operacije nemogoče.

Zaradi moskovskega procesa se nadaljujejo v Rusiji aretacije trockistov. Med drugimi sta bila aretirana tudi Trockijev sin Sergej in njegova mati. Tudi več novinarjev je bilo aretiranih. Istočasno so se izvršile tudi velike izpremembe v vojski, državna policija pa je bila popolnoma podrejena notranjemu komisariatu.

Zopet je nevarnost, da se bodo morale odložiti svečanosti kronanja angleškega kralja. Vojvoda Connaught, stari stric kralja, je namreč 87 let star in je zbolel. Če bi umrl, bi veljala za dvor šestmesečna žalost in zato tudi ne bi moge biti svečanosti ob kronanju kralja.

Podzemno železnico nameravajo zgraditi v Pragi. Železnica bi imela tri glavne linije in bila okoli 20 km dolga. Veljala bi 1 milijardo Kč. Zgradila bi železnico delniška družba, pri kateri bi bili udeleženi zasebniki, država, samoupravna telesa in tudi tuji kapital. Najkasneje prihodnje leto bi se začela železnica tudi graditi in l. 1942., ko bo v Pragi svetovna razstava, bo železnica tudi že v obratu. Inženirji so mnenja, da se bo železnica dobro obrestovala.

Povodnjska katastrofa v Ameriki postaja vedno večja. Dočim je bila do nedavna glavna nevarnost od naraščajoče reke Ohio, je sedaj že začela silno naraščati še reka Mississippi. Že nad 900.000 ljudi je brez strehe in v največjem pomanjkanju. Nekateri so na gričih, obdani od vode, že dneve brez vsake hrane. Začele so razsajati tudi bolezni, zlasti pa se širijo legar, gripa, škrlatinka in druge nevarne bolezni. Da bo nesreča še večja, so se pojavile tudi roparske tolpe, ki jemljejo ljudem še to, kar jim je ostalo. Upati pa je, da bodo te tolpe prav v kratkem zatrite, ker nastopajo oblasti z vso strogostjo proti njim in je vsakdo na mestu ustreljen, če ga zasačijo pri ropu. V ogrožene kraje pa so poslani tudi tako močne vojaške čete, da bo avtoriteta oblasti takoj vzpostavljena.

Število smrtnih žrtev narašča. Samo v mestu Louisville, ki je najbolj prizadeto od povodnji, pogrešajo že tisoč ljudi. Vsa škoda se čeni že na skoraj pol milijarde dolarjev, škoda pa se stalno veča. Celi okraj so se že izpraznili, moral se pa bodo novi, ker je nevar-

nost, da bodo nasipi popustili. Katastrofa je obšla že ozemlje, ki meri 30.000 km², torej tri bivše Kranjske.

Pomožna akcija, ki jo je Rooseveltova vlada organizirala, je grandiozna. Dosedaj je bilo poslanih na ozemlje povodnji že 75.000 vojakov. Cela vrsta letal je začela prebivalstvo oskrbovati z živili in zdravili. Vlada je v soglasju s parlamentom določila kredit v višini 370 milijonov dolarjev za poplavljenice. Vodstvo reševalne akcije je prevzel sam Roosevelt.

Mestno gledališče v Cremoni je do tal pogorelo. Škoda se čeni na 3 milijone lir.

V bakrenem rudniku v Anacondi v državi Peru je eksplodiralo 1000 vreč črnega smodnika. Učinek eksplozije je bil strahovit. 150 ljudi je bilo ubitih, 150 pa ranjenih. Mnogo rudarjev pa je še zasutih v rovinah, da se bo število smrtnih žrtev gotovo še povečalo.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 30. jan. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: O relativnosti teoriji (prof. Adlešič) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: 90letnica izvedbe prve naše opere — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar) — 20.20: Na Trški gori. Vesela igra s petjem in godbo. Spisala Metka Bučarjeva, godbo zložil Danilo Bučar. Igrajo člani radijske dram. družine. Režira ga. M. Bučarjeva, glasbeno vodstvo ima D. Bučar. — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja, dne 31. jan. 8.00: Koračnice (plošče) — 8.30: Telovadba (prof. Dobovšek) — 9.00: Čas, poročila — 9.15: Mešan program (plošče) — 9.45: Verski govor (dr. Lenček) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz zavodov sv. Stanislava v St. Vidu — 11.00: Prizori iz narave (plošče) — 11.30: Recitacije zgodb in pesmic za otroke (gdč. Stana Vinšek) — 12.00: Koncert radijskega orkestra — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Plošče — 16.00: Plošče in čl. rad. igr. druž. — 17.00: Kmetijsko-gospodarski pomenki (Ludvik Puš) — 17.20: Dueti na dveh harmonikah (brata Golob) — 18.00: Jos. Daneš: Polet na luno — vesela igra (izvajajo člani nar. gledal. v Ljubljani) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Slovenska ura: a) Tri Mihevcve skladbe za klavir solo (izvaja g. prof. M. Lipovšek), b) Položaj našega kmeta pred 100 leti (dr. Josip Mal) — 20.30: Pevski dueti ge. Nade Udovč-Brejščeve in g. Matije Kuftinca — 21.10: Plošče — 21.20: Radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Za boljše voljo (igra Radijski orkester). Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, dne 1. febr. 12.00: Schumann: Karnevalska suita op. 9 (plošče), igra londonski simf. orkester — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Sami valčki (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zdravniška ura (dr. Brečelj) — 18.20: Alford: Glasbena suita (plošče) — 18.40: Kulturna kronika: Jurij Šubic (msgr. V. Steška) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Pratika za februar. Besedilo sestavil Niko Kuret. Sodelujejo člani rad. igr. družine, g. Mezgolit s citrini in akademski pevski kvintet, vmes plošče — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Koncert Radijskega orkestra.

LIPSKI SPOMLADNI SEJEM 1937

(Leipziger Frühjahrsmesse 1937)

Začetek 28. februarja

60% popusta na vozovnicah na nemških železnicah, znaten popust v drugih državah

Vsa polasnila dajeta častna zastopnika: Ing. G. TONNIES, Ljubljana, Tyrševa 35, tel. 27-62 JOSIP BEZJAK, Maribor, Gosposka 25, tel. 20-97

in ZVANIČNI BIRO LAIPCIŠKOG SAJMA, Beograd, Knez Mihajlova 33/I, tel. 24311

TOVARNA PLETENIN
NOGAVIC
TRIKOTAŽE

„I K A“ DRUŽBA
Z O. Z.
V KRANJU

nudi po izredno

nizkih cenah:

Zimsko triko perilo - letno triko perilo - svilen žensko perilo - razne nogavice, dalje vsakovrstne volnene in hombaževne pletenine za dame, moške in deco kakor: jopice, pletene rokavice i. t. d.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Novo vloge Din 50.000.000 —
Oproščene vloge, prenešene na nov račun „ 60.000.000 —

Skupno stanje novih vlog Din 110.000.000 —

Novo vloge vsak čas izplačljive
Obrestna mera do 5%

Za vse vloge jamči mestna občina ljubljanska